

Avans Hogeschool

B Communicatie vt Breda + BK

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In september is de bestaande voltijdse bachelor Communicatie van Avans Hogeschool, locatie Breda, bezocht door een visitatiepanel van NQA.

Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**. De opleiding Communicatie leidt studenten op als communicatieprofessional aan de slag te gaan in zowel profit als non-profit organisaties of als zelfstandige. De opleiding doet dit praktijkgericht, studenten werken vanaf de eerste periode in hun eerste jaar aan communicatievraagstukken van echte opdrachtgevers. Persoonlijk Leiderschap en Ethiek zit in het dna van de opleiding; studenten tonen daadkracht en oog voor hun omgeving. De opleiding stelt de student centraal te zetten en het onderwijs hieraan dienend te laten zijn. De opleiding maakt dit credo waar. Ten aanzien van de standaarden komt het panel tot de volgende conclusies:

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding hanteert een duidelijk en realistisch beroepsbeeld. De profilering 'kritische communicatieprofessionals met lef', is zichtbaar en herkenbaar door en bij studenten. De opleiding baseert haar programma en beoogde leerresultaten op de kerngebieden uit het landelijk opleidingsprofiel van het Landelijk Overleg Communicatieopleidingen (LOCO) en op de beroepsniveauprestaties van branchevereniging Logeion. De beoogde leerresultaten vertaalt de opleiding in drie eigen beroepsprestaties. Deze beroepsprestaties zijn op niveau. Ze kunnen aan herkenbaarheid winnen door ze door te vertalen naar leeruitkomsten, waarin de taal van het landelijk opleidingsprofiel meer expliciet gebruikt kan worden. De opleiding stemt actief af met betrokken partners uit de beroepspraktijk.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding is vormgegeven aan de hand van een praktijkgericht curriculum. Kennis en vaardigheden worden in inhoudelijke leerlijnen gekoppeld aan deze praktijkgerichte projecten en stages aangeboden. De opleiding staat aan de vooravond van een curriculumwijziging en de implementatie van diverse ambities, zoals duurzaamheid, AI, formatief handelen en de doorontwikkeling van de visie op internationalisering en onderzoek. De aard en omvang van deze ontwikkelingen vragen om ruimte voor facilitering en professionalisering. Het docententeam is deskundig en gemotiveerd, zij beschikt met elkaar over een breed pallet aan expertise. De PDCA-cyclus is op orde. De begeleiding van studenten is goed, wel is aan te bevelen de rol en het takenpakket van de docentcoach vast te leggen om hier eenduidigheid in te creëren.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding toetst vanuit een heldere visie, die is vertaald in een transparant systeem van toetsing. Er is afwisseling in toetsvormen; beroepsproducten maken een relevant deel uit van deze mix. Studenten worden goed op hun toetsen voorbereid. De borging van de toetskwaliteit is gedegen georganiseerd. Een deskundige borgingsfunctionaris, aangesteld door de examencommissie, screent onafhankelijk toetsen en rapporteert hierover aan de examencommissie. Om kwetsbaarheid in dit systeem tegen te gaan geeft het panel mee de aanstelling van een tweede borgingsfunctionaris te overwegen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het afstudeerprogramma is relevant en de beoogde leerresultaten worden behaald. Studenten studeren af op het vereiste NLQF-niveau 6. De beroepsprestaties refereren niet direct aan de kerngebieden van het LOCO. Door deze wel expliciet mee te nemen in de formulering van de leerresultaten, zal duidelijker na te gaan zijn waar de student staat. De opleiding kan nog winnen aan eenduidigheid in het geven van ontwikkelgerichte feedforward. Het werkveld is positief over afgestudeerden, die niet zelden ook in dienst komen. Alumni kijken zelf eveneens tevreden terug op hun studie en voelen zich goed toegerust voor vervolgstappen.

Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs

De opleiding **voldoet niet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel ziet de ambitie van de opleiding om duurzaamheid op relevante, onderscheidende en herkenbare wijze uit te dragen in visie, profilering en programma. Hoewel de opleiding hier zichtbaar mee bezig is, is het panel van mening dat dit proces nog teveel in ontwikkeling om het bijzonder kenmerk in dit stadium toe te kennen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	8
Terugblik vorige visitatie	8
Beoordeling NVAO-standaarden	9
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	10
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3 Toetsing	18
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	20
Eindoordeel over de opleiding	25
Aanbevelingen	26
Bijlagen	27
1. Bezoekprogramma	28
2. Bestudeerde documenten	29

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande bacheloropleiding Communicatie voltijd van Avans Hogeschool, locatie Breda. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Avans Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 8 september 2023. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. J.H. (Jan) van den Hoff	voorzitter	<i>docent deeltijd communicatie-opleiding Hogeschool Utrecht</i>
De heer drs. W.J. (Wil) Michels	domeindeskundige	<i>eigenaar Michels Communicatie bv</i>
Mevrouw drs. G.I. (Indira) Reynaert MEd	domeindeskundige	<i>onderwijskundig adviseur en eigenaar bij eejaa, evaluatie en advies; voorzitter werkveldcommissie en certificeerder bij Thuiswinkel.org en eAcademy en externe scriptiebegeleider en eigenaar van Scriptiebureau Paper Jam</i>
De heer B.H.J.B. (Björn) Peters Msc	deskundige Duurzaamheid	<i>Senior International HR consultant, ABN AMRO (Amsterdam) en freelance HR-consultant SDG, Rosmalen</i>
Mevrouw M. (Melanie) Trim	studentlid	<i>Afgestudeerd in 2023 aan de opleiding B Communicatie van Fontys Hogeschool</i>

Mevrouw drs. I.M. Teerling, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding bachelor Communicatie voltijd is ingedeeld in de visitatiegroep HBO Communicatie groep 2. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel 15 afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze 15 dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering, opleidingsvarianten en studieroutes.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. De visitatiedag sloot af met het ontwikkelgesprek tussen het panel en vertegenwoordigers van de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel via mail te benaderen buiten de bezoekdag om. Hier is geen gebruik van gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 25 oktober 2023

Panelvoorzitter

De heer drs. J.H. van den Hoff

Auditor

mevrouw drs I.M. Teerling

Schets van de opleiding

Karakteristiek

De opleiding Communicatie voltijd te Breda maakt deel uit van het cluster Avans Creative Innovation (ACI). Avans Creative Innovation bestaat naast de opleiding Communicatie uit de opleidingen Communication & Multimedia Design (CMD), Business Innovation (BINNO), de Cabaretopleiding van de Koningstheateracademie (BC, KTA) en zes kunstopleidingen (twee master- en vier bacheloropleidingen/-studies) van Academie voor Kunst en Vormgeving (AKV) St. Joost.

De opleiding Communicatie leidt studenten op als communicatieprofessional aan de slag te gaan in zowel profit als non-profit organisaties of als zelfstandige. De opleiding doet dit praktijkgericht, studenten werken vanaf de eerste periode in hun eerste jaar aan communicatievraagstukken van echte opdrachtgevers. Persoonlijk Leiderschap en Ethiek zit in het dna van de opleiding; studenten tonen daadkracht en oog voor hun omgeving. De opleiding stelt de student centraal te zetten en het onderwijs hieraan dienend te laten zijn. De opleiding maakt dit credo waar.

De opleiding is bezig met een herinrichting van het curriculum, deels ingegeven door de Avans Ambitie 2020-2025. Hierin spelen flexibeler studeren en keuzevrijheid in leerroute een belangrijke rol. De opleiding staat voor een grote hoeveelheid omvangrijke ontwikkelingen. Een veerkrachtig en deskundig team is hier voortvarend mee aan de slag. De organisatie van de opleiding binnen Avans Creative Innovation biedt hiertoe ook mooie kansen, onder andere voor een creatieve invulling en positionering van het onderwijs.

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO)	B Communicatie
ISAT-code CROHO	34405
Oriëntatie en niveau opleiding	0 hbo
Niveau opleiding	0 bachelor
Graad	Bachelor of Arts
Aantal studiepunten	240
Opleidingslocatie(s)	Breda
Onderwijstaal	Nederlands
Bijzonder kenmerk	Duurzaam hoger onderwijs

Terugblik vorige visitatie

De opleiding is gevisiteerd in 2017. De opleiding kreeg het oordeel 'goed' toebedeeld met daarbij bijzondere lof voor het afstudeertraject. In een aantal zaken werd revisie geadviseerd. Deze onderwerpen heeft de opleiding meegenomen in een herijking van het curriculum.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding hanteert een duidelijk en realistisch beroepsbeeld. De profilering 'kritische communicatieprofessionals met lef', is zichtbaar en herkenbaar door en bij studenten. De opleiding baseert haar programma en beoogde leerresultaten op de kerngebieden uit het landelijk opleidingsprofiel van het Landelijk Overleg Communicatieopleidingen (LOCO) en op de beroepsniveauprestaties van branchevereniging Logeion. De beoogde leerresultaten vertaalt de opleiding in drie eigen beroepsprestaties. Deze beroepsprestaties zijn op niveau. Ze kunnen aan herkenbaarheid winnen door ze door te vertalen naar leeruitkomsten, waarin de taal van het landelijk opleidingsprofiel meer expliciet gebruikt kan worden. De opleiding stemt actief af met betrokken partners uit de beroepspraktijk.

Onderbouwing

Beroepsbeeld en profilering

Communicatie-opleidingen in Nederland leiden op tot startbekwame professionals die als adviseur en deskundig gesprekspartner kunnen optreden. Communicatieprofessionals zijn te vinden in vrijwel alle sectoren, in loondienst of als zelfstandige, nationaal of internationaal, en binnen kleine of grote organisaties. De opleiding hanteert als uitgangspunt dat zij communicatieprofessionals aflevert die alle tools hebben om zich te ontwikkelen tot strategische communicatieadviseurs, maar dat zij haar alumni nog niet in die hoedanigheid aflevert. De opleiding is van mening dat pas afgestudeerde studenten hiervoor eerst de nodige vlieguren moeten maken. Het panel waardeert deze realistische kijk.

De opleiding is actief betrokken bij het LOCO, het Landelijk Overleg Communicatieopleidingen. In het landelijk opleidingsprofiel van het LOCO is opgenomen dat communicatie-opleidingen in Nederland opleiden op tot startbekwame professionals die als adviseur en deskundig gesprekspartner kunnen optreden. De opleiding communicatie volgt dit richtinggevende profiel. Daarbinnen profileert het zich als op te leiden tot 'kritische communicatieprofessionals met lef'. De opleiding ziet lef als het vermogen om kritisch te denken en op een eigen manier tegen vraagstukken aan te kijken en deze op eigen wijze aan te pakken. Voor studenten leeft dit eveneens: zij worden onder andere door het mogelijk winnen van de 'Leffie Award' uitgedaagd de meest originele en innovatieve oplossing voor een projectvraagstuk te bedenken. Het panel ziet de huidige positionering dan ook overtuigend terug. De opleiding werkt aan een nieuwe profilering; toekomstbestendig en passend bij het nieuw te ontwikkelen curriculum. Deze aandacht voor doorontwikkeling, herijkingen bezinning is positief. Het panel geeft de opleiding mee om de verworvenheden die het opleiden met lef heeft opgeleverd op andere wijze te integreren in het programma, bijvoorbeeld als onderdeel van Persoonlijk Leiderschap.

Beoogde leerresultaten

Het landelijk opleidingsprofiel van het LOCO onderscheidt zes kerngebieden waaruit het werkgebied van de communicatieprofessional bestaat:

1. Concept & creatie
2. Verbinden & begeleiden
3. Context & strategie
4. Doelgroep & gedrag
5. Overtuiging & draagvlak
6. Planning & organisatie

De landelijke branchevereniging Logeion heeft beroepsprestatieniveaus geformuleerd waar de uitvoering van functies van communicatieprofessionals mee worden geduid. De beroepsprestatieniveaus van Logeion luiden:

- Niveau 1: ondersteuningsniveau, uitvoerend onder aansturing
- Niveau 2: instructieniveau, uitvoerend binnen gegeven kaders
- Niveau 3: taakniveau, oplossing realiserend
- Niveau 4: resultaatniveau, oplossing bepalend

Binnen het LOCO is bepaald dat bachelorstudenten Communicatie hun opleiding op minimaal beroepsprestatieniveau 3 afronden.

De opleiding heeft haar programma ingericht aan de hand van de kerngebieden van het LOCO en de beroepsprestatieniveaus van Logeion. De opleiding daagt studenten uit om op drie van de zes kerngebieden ook op niveau 4 te functioneren, namelijk de drie kerngebieden waar de opleiding op focust: 'context en strategie'; 'verbinding & begeleiding'; en 'doelgroep & gedrag'.

Schematisch geeft de opleiding dit als volgt weer:

Leerjaar	NLQF	Kerngebied LOCO	Eindniveau Logeion
Leerjaar 1 en 2 (Associate degree)	NLQF 5	Concept & creatie	2
		Verbinden & begeleiden	2-3
		Context & strategie	2
		Doelgroep & gedrag	2-3
		Overtuiging & draagvlak	2
		Planning & organisatie	2
Leerjaar 3 en 4 (Bachelor)	NLQF 6	Concept & creatie	3
		Verbinden & begeleiden	3-4
		Context & strategie	3-4
		Doelgroep & gedrag	3-4
		Overtuiging & draagvlak	3
		Planning & organisatie	3

De opleiding heeft een vertaalslag gemaakt van de kerngebieden van het LOCO naar beroepsprestaties. De beroepsprestaties luiden als volgt:

1. Geeft advies; de student geeft, mede vanuit gedragsinzichten, een advies bestaande uit een communicatie-strategie vertaald in een plan met interventie(s).
2. Begeleidt het proces; de student verbindt tijdens het proces de opdrachtgever & stakeholders en begeleidt opdrachtgever & stakeholders bij het implementeren van zijn communicatie-advies, plan en interventie(s).
3. Creëert middelen; de student ontwikkelt voor een communicatievraagstuk, vanuit gedragsinzichten, een geïntegreerde mix van communicatiemiddelen (of laat deze ontwikkelen) en implementeert deze.

De Body of Knowledge¹ en de professional skills² van het LOCO worden hier eveneens in meegenomen. In onderstaande tabel geeft de opleiding aan welke beroepsprestaties de specifieke kerngebieden op welke wijze afdekken:

Beroepsbekwaamheid: Oplossen van een communicatievraagstuk voor een opdrachtgever.			
1	De student geeft, vanuit gedragsinzichten, een advies bestaand uit een communicatiestrategie vertaald in een plan met interventie(s). <i>Niveau tactisch – strategisch</i>	Context & Strategie Doelgroep & Gedrag Plannen & Organiseren Professional skills	3 á 4 3 á 4 3
2	De student verbindt tijdens het proces de opdrachtgever & stakeholders en begeleidt opdrachtgever & stakeholders bij het implementeren van zijn communicatie- advies, plan en interventie(s). <i>Niveau tactisch – strategisch</i>	Verbinden & Begeleiden Doelgroep & Gedrag Overtuigen & Draagvlak Professional skills	3 á 4 3 á 4 3
3	De student ontwikkelt voor een communicatievraagstuk, vanuit gedragsinzichten, een geïntegreerde mix van communicatiemiddelen (of laat ontwikkelen) en implementeert deze. <i>Niveau operationeel - tactisch</i>	Concept & Creatie Professional skills	3

Het panel constateert dat de beroepsprestaties zijn afgeleid van de kerngebieden die zijn bepaald in het landelijk profiel van het LOCO. Eveneens is duidelijk dat de beroepsprestaties zijn geformuleerd op het vereiste NLQF niveau 6 en op minimaal het beroepsprestatieniveau 3 Logeion. Het panel adviseert echter deze beroepsprestaties door te vertalen naar leeruitkomsten, waarin in de formulering ook expliciet de taal van de kerngebieden uit het landelijk profiel bevat. Leeruitkomsten vormen een gedegen fundament voor de constructieve alignement en een startschot voor de flexibiliseringsslag die de opleiding wil maken. Daarbij begrijpt het panel dat de opleiding binnen de kerngebieden een bepaalde focus aanbrengt in profilering, maar alle kerngebieden dienen gelijkelijk in het curriculum te zijn

¹ De communicatieprofessional heeft kennis van en inzicht in de belangrijkste literatuur, theorieën, concepten of methoden en modellen op het gebied van corporate communicatie, marketing communicatie, media & concepting, onderzoek en accountability en beheerst Nederlands en Engels op een afgesproken niveau.

² De professional Skills zijn onderzoekend vermogen, innovatiekracht, samenwerken, reflectief vermogen, empathisch vermogen, ethisch besef en wendbaarheid. Deze zijn eveneens gekoppeld aan de beroepsprestaties (en verwerkt in de leerlijnen onderzoeken, kritisch denken en ethiek en persoonlijk leiderschap).

opgenomen. In de huidige formulering van de beroepsprestaties lijkt de nadruk op de focusgebieden te liggen. Een vertaalslag van de beroepsprestaties naar leeruitkomsten kan eraan bijdragen meer expliciet voor het voetlicht te brengen dat dit ook gedaan wordt.

Afstemming met het beroepenveld

De opleiding overlegt minimaal twee keer per jaar met de Werkveldadviesraad (WAR), die bestaat uit een zeer betrokken vertegenwoordiging van voor de beroepsgroep relevante organisaties en bedrijven. De WAR geeft input voor onder andere het curriculum, projecten, het afstudeerprogramma. Ook treden leden van de WAR op als extern geëngageerde in het afstudeerproces, waar zij zich ook in laten scholen (zie standaard 4). De opleiding participeert daarnaast in diverse netwerken en onderhoudt veel regionale contacten. Zo zijn er de contacten met stagebedrijven en organisaties die vraagstukken voor de projecten aandragen. Het panel vindt het positief dat de beroepspraktijk duidelijk bij het onderwijs wordt betrokken.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding is vormgegeven aan de hand van een praktijkgericht curriculum. Kennis en vaardigheden worden in inhoudelijke leerlijnen gekoppeld aan deze praktijkgerichte projecten en stages aangeboden. De opleiding staat aan de vooravond van een curriculumwijziging en de implementatie van diverse ambities, zoals duurzaamheid, AI, formatief handelen en de doorontwikkeling van de visie op internationalisering en onderzoek. De aard en omvang van deze ontwikkelingen vragen om ruimte voor facilitering en professionalisering. Het docententeam is deskundig en gemotiveerd, zij beschikt met elkaar over een breed pallet aan expertise. De PDCA-cyclus is op orde. De begeleiding van studenten is goed, wel is aan te bevelen de rol en het takenpakket van de docentcoach vast te leggen om hier eenduidigheid in te creëren.

Onderbouwing

Didactische visie en curriculum

De opleiding hanteert de volgende principes als uitgangspunt voor de inrichting van het programma: het LOCO-kwalificatiemodel, het principe om praktijkopdrachten centraal te stellen, de inhoudelijke leerlijnen en een fasegewijze opbouw. Het LOCO Kwalificatiemodel bevat de Body of Knowledge en Professional Skills die in het landelijk opleidingsprofiel zijn geformuleerd (zie standaard 1). In iedere periode staat een project rondom een praktijkopdracht van een bestaande, externe opdrachtgever centraal. Per periode en gedurende de opleiding neemt complexiteit en zelfstandigheid toe, waardoor de student fasegewijs toegroeit naar het uitvoeren van een meer complexe en zelfstandige taak.

Het programma is opgebouwd rond inhoudelijke leerlijnen die doorlopen in elk leerjaar. Dit zijn Communicatie en gedrag, Adviseren, Maatschappij en organisatie, Kritisch denken en ethiek, Onderzoek, Creëren en Persoonlijk leiderschap. De leerlijnen worden zoveel mogelijk gekoppeld aan de praktijkopdracht van de betreffende periode/het semester. De opleiding is als volgt opgebouwd:

	PERIODE 1	PERIODE 2	PERIODE 3	PERIODE 4
1	COMMUNICATIE BUREAU <i>concept & creatie 1-2</i> <i>creëren</i>	COMMUNICATIE BUREAU <i>concept & creatie 1-2</i> <i>marketing communicatie</i>	COMMUNICATIE AFDELING <i>context & strategie 1-2</i> <i>corporate communicatie</i>	COMMUNICATIE AFDELING <i>verbinden & begeleiden 1-2</i> <i>interne communicatie</i>
2	SEMESTER 1 GEDRAG & COMMUNICATIE <i>doelgroep & gedrag 2-3</i> <i>gedragsbeïnvloeding</i>		SEMESTER 2 COMMUNICATIE & VERANDERING <i>verbinden & begeleiden 2-3</i> <i>interne communicatie</i>	
3	SEMESTER 3 STAGE <i>concept & creatie 3</i>		SEMESTER 4 REPUTATIE & OMGEVING <i>context & strategie 2-3</i> <i>corporate communicatie</i>	
4	SEMESTER 5 MINOR		SEMESTER 6 Afstuderen	

Studenten nemen deel aan de projecten in kleine groepen. Onder begeleiding van een coach gaan ze aan de slag met een vraagstuk of opdracht. Rondom dit project worden kennis en vaardigheden aangeboden in onder andere werkcolleges, workshops, kennisclips, trainingen, feedbacksessies et cetera. Taalvaardigheid in Nederlands en Engels wordt zowel geïntegreerd aangeboden (bijvoorbeeld ‘Professional Writing’) als op zichzelfstaand (online via het platform Hogeschooltaal). Er is minder aandacht in het curriculum voor het toe-eigenen van online skills. Dat is een bewuste keuze; studenten komen er deels in het programma mee in aanraking maar verwerven de vaardigheden voor een groot deel op hun stage.

Het panel ziet een afwisselend programma. De praktijkgerichtheid van de projecten zijn een mooi en sterk gegeven. Studenten zijn hier enthousiast over, vanaf de eerste periode van het eerste leerjaar komen zij in aanraking met echte opdrachtgevers en realistische vraagstukken. Door per periode aan projecten van verschillende organisaties te werken, leren studenten inter- en multidisciplinair werken. Daarbij organiseert de opleiding ook de Multidisciplinary eXperience (AMX); een multidisciplinaire projectweek waarin derde- en vierdejaars studenten van andere opleidingen in teams samenwerken aan een real life, actuele casus van een bedrijf of instelling.

De opleiding staat voor veel en grote ontwikkelingen. Ten eerste wil ze de Ambitie 2025 bij aanvang van het onderwijsjaar 2024-2025 minimaal in het eerste studiejaar hebben gerealiseerd, waarbij flexibilisering en keuzemodulen een grote rol gaan spelen. Het traject van blauwdrukontwikkeling en curriculumherontwerp is in het studiejaar 2022-2023 gestart. Daarbij heeft de opleiding de ambitie om onderwerpen als profilering op gedragsverandering en duurzaamheid stevig en zichtbaar in het curriculum te verankeren. Ook is het bezig het curriculum toekomstbestendiger te maken, door expertise ten aanzien van ontwikkelingen als AI eigen te maken en aan te bieden. Tot slot is men bezig met de transitie van de rol van docent naar coach en met formatief handelen een meer prominente plek te geven. Het panel ziet hier een grote uitdaging in, temeer omdat het huidige curriculum uitgefaseerd zal worden en nog enkele jaren zal draaien. Het panel constateert dat het opleidingsmanagement zich hier van bewust is en prioriteert. Eveneens is er aandacht voor tijd en ruimte voor facilitering en

professionalisering die nodig zijn voor de implementatie van dergelijke ontwikkelingen, hetgeen het panel van harte ondersteunt.

Internationalisering en onderzoeksvaardigheden

De opleiding geeft internationalisering vorm in diverse activiteiten. Het uitgangspunt hierbij is dat studenten interculturele vaardigheden opdoen om zich in te kunnen leven in anderen, voor persoonlijke groei, rekening leren houden met inclusiviteit en pluriformiteit hun wereldbeeld vergroten en een kritische houding ontwikkelen.

De opleiding organiseert daarom jaarlijks een internationale week, werkt samen met internationale opdrachtgevers en er is een uitwisseling met de Hogeschool Antwerpen. Er is een voorzichtige samenwerking gestart met een hogeschool in Parijs en studenten kunnen stage en/of een minor in het buitenland volgen. De opleiding biedt de activiteiten aan in het programma daar waar zij het relevant acht.

Het panel ziet dat er op organische wijze veel gedaan wordt aan internationalisering. Wel adviseert het panel om de visie hieromtrent helder op papier te zetten. Er wordt veel ondernomen, maar een zogenaamde kapstok om al deze verschillende activiteiten overzichtelijk aan op te hangen, ontbreekt. Door deze visie duidelijk op schrift te stellen wordt de samenhang tussen de activiteiten en de inbedding ervan in het programma, inzichtelijk gemaakt.

Ten aanzien van onderzoek zet de opleiding in op het verwerven van een kritische houding, het doen van praktijkonderzoek en het gebruiken van onderzoek van anderen. Dit krijgt onder andere vorm in de leerlijn Kritisch denken. Studenten worden voorbereid om in hun afstudeertraject ontwerpgericht- en / actieonderzoek toe te passen. Dit gebeurt, maar de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden kan volgens het panel nog naar een hoger niveau getild worden. Tips hierin zijn het onderbouwen of analyseren van de betrouwbaarheid van een onderzoek, duidelijker vaststellen en aangeven hoe gemeten kan worden of doelen behaald zijn en nog meer aan de hand van cijfers te laten onderbouwen. De opleiding heeft de aandacht voor onderzoeksvaardigheden en analytische vaardigheden reeds geagendeerd, zo blijkt uit de reflectie in haar Zelfevaluatierapport en uit de gesprekken. Het panel waardeert dit.

Docenten

De opleiding telde in het studiejaar 2022-2023, 23 docenten voor 386 studenten en heeft daarmee een docent-studentratio van 1:17. Van de docenten beschikken 19 over een mastergraad, drie over een bachelor en een is gepromoveerd. Alle docenten hebben het certificaat BKE of zijn bezig deze te behalen, acht docenten zijn in het bezit van een SKE-certificaat. In studiejaar 2022-2023 waren twee docenten intensief betrokken bij een lectoraat, vanaf studiejaar 2023-2024 zullen dat drie docenten zijn. De betreffende lectoraten focussen op duurzaamheid en de betrokken docenten nemen de kennis vanuit die lectoraten mee in hun dagelijkse praktijk. Het docententeam beschikt over een breed pallet van expertise. Een deel werkt deels of is afkomstig vanuit de beroepspraktijk, waardoor zij ontwikkelingen in het veld binnenbrengen. Er is draagvlak voor de hervormingen die de opleiding door gaat voeren, het team is gemotiveerd. Het panel geeft wel mee dat rust en ruimte voor professionalisering hierin van belang zijn.

Het curriculum bouwt op in mate van zelfstandig werken, waardoor de rol van de docent in de begeleiding van ouderejaars een meer coachend karakter krijgt. Het panel constateert dat deze rol verschillend wordt ingevuld. De ene docent neemt studenten spreekwoordelijk bij de hand vanuit de coachende rol, terwijl de ander meer inzet op zelfstandigheid. De opleiding heeft dit onderwerp geagendeerd en gaat onder andere via begeleide sessies hier meer visie op

ontwikkelen. Het panel beveelt dit ook aan, door de rolomschrijving en taken van de coaches te standaardiseren komt er eenduidigheid in de invulling van de rol van coach. Hierdoor weten studenten wat zij van hun coach kunnen verwachten.

Docenten evalueren iedere onderwijsperiode met hun studenten wat er goed ging en beter kan. Evaluatie vindt ook plaats na stage en afstudeertrajecten, met studenten en praktijkbegeleiders. De jaarcoördinatoren verzamelen alle input en formuleren met betrokkenen verbetervoorstellen. Het panel constateert dat de PDCA-cyclus op orde is. Er wordt veel gekalibreerd; onderling, met de Werkveldadviesraad en met andere opleidingen. Er is een Opleidingscommissie, die de opleiding nog meer in haar kracht wil zetten. Hiervoor is het van belang dat de OC haar bevindingen en opbrengsten met de juiste gremia deelt, zoals met de kwaliteitsfunctionaris. Het panel adviseert om de verslaglegging van de kalibratiesessies, WAR-sessies et cetera in actie- en besluitvorm vast te leggen. De verslagen zijn nu veelal beschrijvend en observerend van aard, wat de besluitvorming en uitgezette acties minder inzichtelijk maakt.

Studentenbegeleiding

Studenten ervaren hun begeleiding over het algemeen als goed. Studieloopbaanbegeleiding is bij de opleiding volledig geïntegreerd in de leerlijn Persoonlijk leiderschap. Studenten hebben een docentcoach, waar zij bij terecht kunnen voor zaken rondom studievaardigheden, studievoortgang en persoonlijke zaken. Het onderdeel studieloopbaanbegeleiding is volledig geïntegreerd in de leerlijn Persoonlijk Leiderschap. In het eerste jaar zijn studenten ingedeeld in kleine 'learning communities'. Ze komen met deze groep en met hun vaste docentcoach het hele jaar wekelijks samen. De studenten waar het panel mee heeft gesproken, waarderen deze opzet en zouden het graag ook in leerjaar twee in dezelfde intensiteit terugzien. Studenten ervaren de docenten als benaderbaar, ze kunnen behalve bij hun docentcoach ook bij vakdocenten terecht als zij ergens tegenaan lopen. De hoeveelheid kanalen waarmee docenten communiceren ervaren studenten wel als hinderlijk. Het online platform Brightspace is informatief en inzichtelijk ingericht en ook bedoeld als communicatiemedium, maar studenten merken dat docenten ook via mail, Teams en andere platformen communiceren. Zij hebben dit aangegeven, waardoor er bij de huidige eerstejaars een meer eenduidige lijn wordt gehanteerd.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding toetst vanuit een heldere visie, die is vertaald in een transparant systeem van toetsing. Er is afwisseling in toetsvormen; beroepsproducten maken een relevant deel uit van deze mix. Studenten worden goed op hun toetsen voorbereid. De borging van de toetskwaliteit is gedegen georganiseerd. Een deskundige borgingsfunctionaris, aangesteld door de examencommissie, screent onafhankelijk toetsen en rapporteert hierover aan de examencommissie. Om kwetsbaarheid in dit systeem tegen te gaan geeft het panel mee de aanstelling van een tweede borgingsfunctionaris te overwegen.

Onderbouwing

Toetsvisie

De opleiding toetst vanuit de visie dat het richting geeft aan het leren van de student en dat het motiveert tot het leveren van inspanningen. De toets stuurt het leren voorafgaand aan de toets, tijdens de toets en na afloop van de toets. Toetsen geven ook inzicht in de ontwikkeling van kennis, inzicht en vaardigheden van de student. Een ander speerpunt van de visie is dat de beroepspraktijk een nadrukkelijke rol speelt in toetsing. De inhoud van de toets is zo veel mogelijk afgeleid van authentieke beroepssituaties doordat het binnen een vraagstuk van een opdrachtgever valt, of doordat er casuïstiek vanuit actuele gebeurtenissen wordt gebruikt. De opleiding toetst zowel summatief als formatief. Ook streeft ze naar het toetsen van grotere eenheden, waarin waar mogelijk geïntegreerd wordt getoetst.

Het panel constateert dat de visie op toetsing is vertaald in een transparant toetsbeleid en een helder systeem van toetsing. Het panel waardeert het dat studenten in navolging van de projecten die zij bij externe opdrachtgevers doen, hun kennis en kunnen tonen in diverse beroepsproducten. Er is aandacht voor individuele bijdragen in groepsproducten. Daarnaast vinden er kennis- en vaardigheidstoetsen plaats in de vorm van onder andere casustoetsen, pitches, assessments en presentaties al naar gelang passend is bij het te toetsen onderdeel. Studenten worden goed voorbereid op hun toetsen, zij worden in de lessen en bijeenkomsten geïnformeerd door de docentcoach en vinden de wijze van toetsen, bijbehorende instructies en toetscriteria op Brightspace.

De opleiding is bezig het geïntegreerd en meer holistisch toetsen door te ontwikkelen. In het verlengde daarvan, heeft de opleiding formatief handelen en het daarmee gepaard gaande formatief toetsen en het geven van feedback, feed up en feed forward geagendeerd als onderwerp om als team verder in te professionaliseren. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling, het geeft wederom mee hier de tijd en ruimte voor te kunnen vinden.

Borging

Het panel constateert dat de borging van de kwaliteit van toetsing adequaat is georganiseerd. De jaarcoördinatoren zijn verantwoordelijk voor het opleidingsprogramma in het aan hen toegewezen jaar en het daarin vallende toetsprogramma. Ze richten zich op professionaliseren, actualiseren en accreditatiewaardig houden/maken van het curriculum en het toetsprogramma. Dit resulteert in een blauwdruk van de opleiding en een met het docententeam afgestemd toetsprogramma. De examencommissie is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de toetsing. De examencommissie voert deze taak naar behoren uit. Er is een extern lid, naast de overige interne leden.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de borgingsfunctionaris, die door de examencommissie is aangesteld en als taak heeft de kwaliteit van toetsen te evalueren. Dit gebeurt onafhankelijk, gevraagd en ongevraagd.

De borgingsfunctionaris rapporteert aan de examencommissie, die op haar beurt de directie adviseert over de verbetering van de kwaliteit van toetsen. De borgingsfunctionaris screent gemiddeld twee toetsen per periode. Het panel heeft kennisgemaakt met deze deskundige borgingsfunctionaris. Het panel is daarbij van mening dat de uitoefening van de functie door een persoon kwetsbaar is. Door twee borgingsfunctionarissen aan te stellen, ondervangt de opleiding deze kwetsbaarheid en is het vierogenprincipe ook in deze, geborgd.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het afstudeerprogramma is relevant en de beoogde leerresultaten worden behaald. Studenten studeren af op het vereiste NLQF-niveau 6. De beroepsprestaties refereren niet direct aan de kerngebieden van het LOCO. Door deze wel expliciet mee te nemen in de formulering van de leerresultaten, zal duidelijker na te gaan zijn waar de student staat. De opleiding kan nog winnen aan eenduidigheid in het geven van ontwikkelgerichte feedforward. Het werkveld is positief over afgestudeerden, die niet zelden ook in dienst komen. Alumni kijken zelf eveneens tevreden terug op hun studie en voelen zich goed toegerust voor vervolgstappen.

Onderbouwing

Afstudeerprogramma

In het vierde jaar doorlopen studenten het afstudeerprogramma dat bestaat uit een stage en een afstudeeronderzoek. In dit afstudeerprogramma worden de beroepsprestaties beoordeeld: beroepsprestatie 3 'Creëert middelen' staat tijdens de stage centraal en de beroepsprestaties 1 en 2 ('Geeft advies' en 'Begeleidt het proces') worden afgetoetst bij het afstudeeronderzoek.

Stage

Tijdens de stage ontwerpt en realiseert de student een geïntegreerde communicatiemiddelenmix voor de organisatie om een relevant vraagstuk op te lossen en een relevant communicatiedoel te bereiken. Hieronder vallen middelen uit de communicatievakgebieden marketingcommunicatie, concerncommunicatie & interne communicatie. Ook onderbouwt de student zijn voorstel en keuzes, afgestemd op de doelgroep, met argumenten. Vervolgens reflecteert hij op de manier waarop het ontwerpproces is verlopen, in afstemming met de opdrachtgever en collega's. De student levert een stageverslag, zelfevaluatie en evaluatie van de bedrijfsbegeleider en een portfolio op. De docentcoach beoordeelt deze eindproducten, het advies van de bedrijfsbegeleider neemt hij in deze beoordeling mee.

Afstudeeronderzoek

Studenten analyseren en/of begeleiden op een methodisch verantwoorde wijze zelfstandig een complex communicatievraagstuk in een specifieke context. Dit mondt uit in een professioneel, probleemoplossend advies voor de organisatie met een plan en bijbehorende interventies. Dit doet de student in een portfolio en aan de hand van een verantwoordingsverslag inclusief reflectie. Als het portfolio en verantwoordingsverslag met een voldoende zijn beoordeeld voert de student een eindgesprek waarbij hij terugkijkt op het afstudeertraject en alle voorgaande opleidingsjaren en zijn persoonlijke positionering presenteert. Tevens geeft hij aan welke volgende stappen hij gaat zetten na deze opleiding.

Het panel constateert dat het afstudeerprogramma passend is en dat studenten het beoogd eindniveau behalen. Het panel heeft relevante en actuele onderzoeken gezien. Voorbeelden van afstudeerproducten zijn:

- een onderzoek naar de communicatiestrategieën waarmee een grafisch designbureau zich beter positioneren in een nieuwe markten hierdoor een betere naamsbekendheid kan creëren in Breda en omgeving;
- een onderzoek naar de online communicatiestrategie die een likeurmaker het beste kan gebruiken om het online brand management te verbeteren om zo de gewenste doelgroep beter te bereiken;
- een managementadvies voor een vraagstuk rondom het aansluiten bij en vergroten van de naamsbekendheid voor de doelgroep van organisatie dat zich richt op het aanpakken van laaggeletterdheid in Enschede;
- een onderzoek naar de herpositionering van een theaterproductieorganisatie;
- een onderzoek naar de begrijpelijkheid van de Troonrede en de publicitaire kans die daaruit voortvloeit voor een marketingcommunicatiebureau dat overheidsinstanties als nieuwe klanten wil aantrekken.

Het panel waardeert het dat studenten het adviesrapport als beroepsproduct en de verantwoording van de aanpak gesplitst opleveren. Positief is ook het feit dat alle studenten de uitgevoerde GAP-analyse benutten als samenvatting van het onderzoek, dat draagt bij aan de helderheid en uniformiteit. Ook zet de opleiding actie-onderzoek als methode en focusgroepen gericht in. Het panel merkt wel op dat door de scheiding van beroepsproduct en verantwoordingsverslag, de praktische strategie niet altijd inzichtelijk wordt: door het gekozen format verliest dit 'tussstuk' in de eindwerken aan zichtbaarheid. Het panel moedigt de opleiding aan dit duidelijker in te bouwen.

De afstudeeronderzoeken kunnen nog aan verdieping winnen. Zo kunnen studenten dieper de communicatiestrategie in duiken, bijvoorbeeld door echt een merkanalyse te maken als het over herpositioneren gaat of door bijvoorbeeld te beschrijven wat dialogiseren inhoudt als een student voor deze strategie kiest. Een tip die het panel eveneens meegeeft, is studenten te laten nalopen of de communicatiestrategie te onderbouwen is met theorie over gedragsbeïnvloeding: dit zou mooi aansluiten bij de aandacht die de opleiding hier in het curriculum aan geeft. Studenten geven geen onderbouwing of analyse van de betrouwbaarheid van hun onderzoek. Eenzelfde geldt voor het vaststellen van doelen, studenten kunnen deze duidelijker vaststellen en aangeven hoe gemeten kan worden of doelen behaald zijn. Tot slot kan een advies aan kracht winnen door studenten nog meer aan de hand van cijfers te laten onderbouwen.

Begeleiding en beoordeling

Tijdens de uitvoering van het afstudeeronderzoek begeleidt een praktijkbegeleider uit de organisatie, de student. Daarnaast begeleidt de docentcoach de student vanuit de opleiding. Studenten nemen daarbij ook deel aan afstudeerkringen, zodat zij kunnen sparren met medestudenten en aan intervisie kunnen doen. Een eerste en tweede beoordelaar zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van het portfolio en het verantwoordingsverslag, het advies

van de praktijkbegeleider wordt hierin meegenomen. Daarbij is in het studiejaar 2022-2023 een pilot gedraaid met het mede-beoordelen door extern gecommiteerden getraind om mede de afstudeerwerken te beoordelen. Het panel heeft enkele van deze extern gecommiteerden gesproken. Zij waren erg enthousiast en voelden zich goed voorbereid op de beoordelende taak door de training die zij hiervoor hadden gevolgd. Het panel vindt het positief dat de opleiding investeert in de inzet en de scholing van extern gecommiteerden. Het panel raadt dan ook aan om in de toekomst, bij continuering van de inzet van externen, hen te laten deelnemen aan kalibratiesessies en na te gaan of het laten behalen van een BKE-light traject een interessante en waardevolle toevoeging is.

Het panel vindt de beoordeling van de afstudeerwerken transparant en navolgbaar, maar mist de directe referentie aan de zes kerngebieden van het LOCO. Duidelijk is weliswaar hoe en op basis van welke criteria een eindcijfer tot stand komt, maar het is moeilijk na te gaan waar de student precies staat in de beheersing van de kerngebieden. Dit maakt voor de student ook meer inzichtelijk waar hij op gestuurd wordt. In navolging van hetgeen bij standaard 1 is opgemerkt, adviseert het panel de formuleringen uit de kerngebieden expliciet op te nemen in de beoogde leerresultaten. Het panel bemerkt tot slot dat er geen eenduidigheid is in de mate waarin en de wijze waarop studenten ontwikkelgericht feedforward ontvangen op hun producten. Het panel adviseert dan ook dit meer te standaardiseren.

Functioneren afgestudeerden

Alumni kijken tevreden terug op hun studie. Zij hebben de handvatten om als startende communicatieprofessional succesvol aan de slag te gaan en in de praktijk gedegen verder te groeien. Ook sluit de bachelor goed aan als studenten ervoor kiezen verder te gaan met een master. Het werkveld deelt de tevredenheid: zij zijn enthousiast over de kennis, kunde en daadkracht die alumni tonen. Alumni vinden dan ook snel passend werk, niet zelden bij een organisatie waar zij stage hebben gelopen of een project of onderzoek hebben uitgevoerd.

Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs

Inleiding

Avans Hogeschool ziet duurzame ontwikkeling als een speerpunt en heeft diverse ambities geformuleerd ten aanzien hiervan. Voor de opleidingen betekende dit in het verleden dat duurzaamheid werd beoordeeld volgens het AISHE (Auditing Instrument for Sustainability in Higher Education) beoordelingskader. Sinds kort toont Avans Hogeschool duurzame ontwikkeling aan volgens de NVAO-procedure *Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs*. Het visitatiepanel heeft tegelijk met de beperkte opleidingsbeoordeling aan de hand van de drie criteria 'Onderscheidend vermogen', 'Concretisering' en 'Relevantie' beoordeeld of de opleiding Communicatie voldoet aan het Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs. Het panel oordeelt hierin **negatief**.

Conclusie

De opleiding **voldoet niet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel ziet de ambitie van de opleiding om duurzaamheid op relevante, onderscheidende en herkenbare wijze uit te dragen in visie, profilering en programma. Hoewel de opleiding hier zichtbaar mee bezig is, is het panel van mening dat dit proces nog teveel in ontwikkeling om het bijzonder kenmerk in dit stadium toe te kennen.

Onderbouwing

De opleiding heeft de ambitie om duurzaamheid te integreren in haar programma en in diverse modules mee te geven aan haar studenten. Zij doet dit vanuit een sociaal-maatschappelijk perspectief: zij wil communicatieprofessionals opleiden met oog voor duurzame inzetbaarheid van mens en middelen. Het panel deelt de mening dat dit perspectief relevant is voor de doelgroep. Om dit te bewerkstelligen, zet de opleiding al langere tijd in op de integratie van duurzaamheidsaspecten in haar programma (zie bijlage 3). Er zijn binnen het curriculum diverse plekken waarin een van de Sustainable Development Goals (SDG's) centraal staan en richten verschillende projecten die studenten uitvoeren, zich op organisaties die maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zo creëren studenten in jaar 1 communicatiemiddelen voor vaak sociale ondernemers, en/of publieke of goede doelen. In jaar 2 ontwerpen studenten gedragscampagnes voor veiliger, socialer, schoner of milieuvriendelijker gedrag en begeleiden ze actoren bij duurzame uitdagingen/verandertrajecten. In jaar 3 helpen studenten vaak maatschappelijke organisaties bij verbetering van hun strategische stakeholderdialoog. Studenten van de door de opleiding opgezette minor 'Veranderen is mensenwerk' begeleiden belanghebbenden bij duurzame opgaven en organiseren waarderende co-creatiesessies met Appreciative Inquiry. Het panel ziet dat aspecten van duurzaamheid ook regelmatig terugkomen als thema in stage- en afstudeeropdrachten. Tot slot maken drie docenten deel uit van expertisecentra en lectoraten die aan duurzaamheid gerelateerd onderzoek doen, ten aanzien van circulaire economie, effectieve leerstrategieën en het tegengaan van voedselverspilling.

Het panel mist echter de overkoepelende visie en de beschrijving van de impact die de opleiding met duurzaamheid beoogt te maken. De opleiding kan stappen zetten in focus en samenhang.

Het panel adviseert de opleiding dan ook deze visie te ontwikkelen en hierin duidelijke keuzes te maken, bijvoorbeeld door keuzes te maken voor een specifiek aantal SDG's. Op basis daarvan kan een vertaalslag gemaakt worden naar concretisering in het curriculum, doorvertaald naar toetsing en het realiseren van de beoogde leerresultaten. Zo kan de visie eenduidig, herkenbaar en onderscheidend uitgedragen worden naar externen en studenten en kan het aan de hand van constructive alignment een samenhangend deel van het programma uitmaken.

Eindoordeel over de opleiding

	B Communicatie voltijd - locatie Breda
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo bachelor Communicatie voltijd van Avans Hogeschool locatie Breda als **positief**.

	Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs
<i>Criterium 1 Onderscheidend karakter</i>	Voldoet niet
<i>Criterium 2 Concretisering</i>	Voldoet niet
<i>Criterium 3 Relevantie</i>	Voldoet niet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan oordeelt het visitatiepanel **negatief** over het toekennen van het bijzonder kenmerk Duurzaamheid hoger onderwijs aan de voltijdse variant van de bestaande hbo-bacheloropleiding Communicatie voltijd van Avans Hogeschool locatie Breda.

Aanbevelingen

Standaard 2

Standaardiseer de rolomschrijving en taken van de coaches, zodat alle betrokkenen deze rol op dezelfde wijze uitoefenen.

Deel III

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Dagprogramma visitatie Voltijdopleiding Communicatie
Vrijdag 8 september 2023

Tijdstip	Thema	Deelnemers
09.00-09.30	Presentatie alumna + opleidingsmanager	Opleidingsmanager, alumna + iedereen die geïnteresseerd is.
09.30-11.00	Materiaalbestudering en voorbereiding	Panel
11.00-11.30	Show & tell (plus korte rondleiding Xplora)	Studenten, docenten
11.30-12.30	Gesprek studenten (5) en alumni (3)	Studenten en alumni
12.30-13.15	Overleg + lunch	Panel (LA501) Team (LA523)
13.15-14.15	Gesprek docenten en examinatoren	Docenten en examinatoren
14.30-15:00	Gesprek opleidingsmanagement	Opleidingsmanager
15.15-15:45	Gesprek borging door alle jaren heen	Jaarcoördinatoren, opleidingscommissie (incl. studentlid), Examencommissie, Toetscommissie, werkveld.
15.45-16.30	Beoordelingsoverleg panel	Panel
16.30-17:15	Ontwikkelgesprek: blauwdruk voor een nieuw curriculum	Opleidingsmanager + Blauwdruk Ontwikkelteam
17.15-17.30	Laatste gesprek opleidingsmanagement en terugkoppeling bevindingen	Opleidingsmanager + iedereen die geïnteresseerd is
v.a. 17.30	Borrel	Allen

2. Bestudeerde documenten

Afstudeerwijzer Communicatie 2022-2023

Duurzaamheid in het curriculum Communicatie (powerpoint)

Jaarverslag examencommissie 2021-2022

Kwalificaties docententeam

Onderwijs- en Examenregeling Communicatie 2022-2023

Opleidingskader Communicatie 2022-2023

Relevante steekproef van afstudeerdossiers 2021-2022 en 2022-2023

Relevante steekproef van modules (onder andere in online omgeving Brightspace)

Relevante steekproef van toetsen

Toetsbeleid Communicatie 2023

Zelfevaluatie rapportage 2023

3. Duurzaamheid in curriculum Communicatie

Duurzaamheid in het curriculum van COM

